

УДК 343.98
DOI: 10.31733/17-03-2023-439-440

Ілля СТЕПАНОВ
аспірант
Харківського національного
університету внутрішніх справ

**ЩОДО ВПЛИВУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НА ІНСТИТУЦІЙНУ СПРОМОЖНОСТІ
ОПЕРАТИВНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ
ЩОДО ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ**

Реформування системи ОВС суттєво вплинуло на структурно-функціональну побудову окремих підрозділів НП України, велику частину з них було значно скорочено, деякі підрозділи були зовсім ліквідовані, а деякі навпаки створені. Після початку реформування ОВС минуло не так багато часу, але уже сьогодні вбачається значна кількість прорахунків у структурно-функціональній побудові окремих підрозділів НП України [1].

У загальному значенні інституційну спроможність розуміють як здатність інституції виконувати свої функції через забезпечення належного рівня професійної підготовки персоналу, процесів, організації та ресурсів відповідної інституції [2].

Відсутність чітких орієнтирів і наявність суттєвих перекосів у державній політиці щодо протидії злочинам у сфері публічних закупівель розкривають значні можливості для здійснення зловживань у вказаній сфері. У зв'язку з цим протидія злочинності у сфері публічних закупівель залишається одним із пріоритетних завдань правоохоронних органів.

Ефективність протидії злочинам у сфері економіки у цілому, та злочинам у сфері інтелектуальної власності зокрема залежить від багатьох факторів як зовнішніх так і внутрішніх. Аналіз наукових праць показав, що чинники, що впливають на стан протидії кримінальним правопорушенням, можна уявити як два взаємодіючих і взаємообумовлених блоки інформації, що відображають [3, с. 16]:

- зовнішні умови, що визначають стан середовища, в якому здійснюють свої функції органи внутрішніх справ;
- внутрішні умови, що відображають стан і діяльність самої системи органів внутрішніх справ.

До зовнішніх умов, що впливають на стан оперативної обстановки у сфері публічних закупівель, можна віднести: політичні, соціально-економічні, а також характерні показники, які визначають загальний соціально-політичний стан. До внутрішніх умов належать показники, що відображають стан і діяльність безпосередньо системи органів Національної поліції, зокрема компоненти, які характеризують структуру, штатну чисельність і укомплектованість особового складу підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування Національної поліції України, ефективність розстановки сил і засобів, стан технічного оснащення, а також ефективність виявлення, розкриття і профілактики злочинів [4, с. 104].

Враховуючи предмет нашого дослідження вбачається за доцільне розглядати інституційну спроможність оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері публічних закупівель саме у розрізі наступних елементів:

компоненти, які характеризують структуру, штатну чисельність і укомплектованість особового складу підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування Національної поліції України;

- ефективність розстановки сил;
- рівень професійної підготовки персоналу.

В межах тез доповіді пропонуємо розглянути саме питання впливу професійної підготовки працівників Національної поліції на інституційну спроможність оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері публічних закупівель.

Аналіз діяльності підрозділів Національної поліції України щодо протидії злочинам у сфері публічних закупівель показав, що на якість оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо таких злочинів прямо впливає рівень професійної підготовки працівників підрозділів стратегічних розслідувань та працівників органів

досудового розслідування.

Слід зазначити, що у структурі ЗВО МВС України спеціалізація підготовки працівників поліції зосереджена лише на процесі підготовки працівників оперативних підрозділів кримінальної поліції (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ – фінансово-економічна безпека; Одеський державний університет внутрішніх справ – підрозділи протидії наркозлочинності тощо). У свою чергу процес підготовки фахівців для органів досудового розслідування не має такою розгалуженої системи за напрямками підготовки [5, с. 160].

На сьогодні підготовкою фахівців для органів досудового розслідування займаються усі без винятку ЗВО МВС України. Що стосується підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань то підготовку таких фахівців на сьогодні здійснює виключно Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ.

Аналіз освітньо-професійних програм підготовки поліцейських закладами вищої освіти МВС України показав, що вони не включають у собі компоненти, які б забезпечили отримання майбутніми працівниками органів досудового розслідування відповідних знань, вмінь та навичок, необхідних для якісного розслідування кримінальних правопорушень у сфері економіки у цілому та злочинам у сфері публічних закупівель зокрема. Окремі знання, вміння та навички щодо протидія злочинній діяльності у сфері публічних закупівель надаються в процесі навчання майбутніх працівників підрозділів стратегічних розслідувань в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ при вивченні навчальної дисципліни «Протидія організованій злочинній діяльності у сфері публічних закупівель».

Робоча програма навчальної дисципліни «Протидія організованій злочинній діяльності у сфері публічних закупівель» передбачає формування у здобувачів професійних знань щодо нормативно-правових та організаційних основ здійснення процедур публічних закупівель, навичок виявлення, документування та припинення організованої злочинної діяльності у сфері публічних закупівель, планування та здійснення моніторингу, у т.ч. проведення пошукових, оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій щодо організованих груп і злочинних організацій у сфері публічних закупівель. Однак жодна із тем не розкриває питання оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері публічних закупівель.

Крім того, нами було здійснено аналіз програм підвищення кваліфікації для працівників стратегічних розслідувань та органів досудового розслідування, які так саме не передбачають у своїй структурі вивчення питань оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері публічних закупівель.

Враховуючи вище вказане можна дійти до висновку, що сучасний стан професійної підготовки працівників Національної поліції не в змозі забезпечити якісний рівень оперативного супроводження кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері публічних закупівель, що у цілому негативно впливає на рівень розслідування вказаних злочинів.

1. Дараган В.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблеми теорії та практики: монограф. Дніпро: Дніпроп. держ ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.

2. Рось О. Г. Поняття та сутність нормативно-правового забезпечення інституційної спроможності представницьких органів місцевого самоврядування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 18. С. 97-100.

3. Підготовка інформаційно-аналітичних документів в органах внутрішніх справ України. Підюков П.П., Сущенко В.Д., Лупало О.А. та ін.; за заг. ред. Я.Ю. Кондратьєва. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2005. 87 с.

4. Лебеза Ю.О., Дараган В.В. Характеристика внутрішніх факторів, що впливають на стан оперативної обстановки у сфері державних закупівель. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С. 103-108.

5. Кобзар О.Ф., Дараган В.В. Напрямки удосконалення підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1. С. 158-163.